

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ “НЕОФИТ РИЛСКИ”

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р Кремен Рачев Маринов, член на научно жури /съгласно Зап. №2247/02.10.2012 г. на ректора на ЮЗУ „Н. Рилски”/ за конкурс за заемане на академична длъжност “доцент“ по 3.6 право /гражданско и семейно право/, обявен от ЮЗУ “Неофит Рилски“ – Благоевград в ДВ, бр.60/07.08.2012 г.

Единствен кандидат в посочения конкурс за научно звание “доцент“ по 3.6 право /гражданско и семейно право/ е гл.ас. д-р Солунка Новкова Попова.

Обобщени данни за научната продукция и дейността на кандидата

Кандидатът гл.ас. д-р Солунка Попова е представила за участие в конкурса пет научни публикации след присъждане на научна степен „доктор”: четири статии и една монография - „Договорните правоотношения в строителния процес”, УИ “Неофит Рилски“ – Благоевград, 2012 г., 297 с.

Представените публикации са по научното направление и профила на конкурса.

Познавам колегата Попова от 2000 г., когато бе назначена въз основа на успешен конкурс като редовен асистент по гражданско и семейно право в Катедра „Гражданскоправни науки” при Правно-историческия факултет. През периода от нейното назначение до днес тя е преподавала облигационно и търговско право. Свидетел съм на живия интерес към нейните часове от страна на студентите. Като активен участник в различни прояви от богатия живот на Катедрата и Факултета /д-р Попова е член на Факултетния съвет!/, тя се ползва със заслужено уважение и от страна на колегите-преподаватели. Тя е участвала в редица научни конференции, проекти и образователни програми, организирани от български и водещи чуждестранни научни звена, между които Московската държавна юридическа академия, Юридическия факултет при Университета „Аристотел” – гр. Солун, Университета на Малта и др.

През 1996 г. колегата Попова защити докторската си дисертация на тема „Критичен анализ на действащата правна уредба на дарението”.

Считам че с представената монография „Договорните правоотношения в строителния процес” колегата Попова бележи пореден възходящ етап от своето научно-изследователско развитие. Оценявания труд съдържа сериозен принос в областта на гражданското право,

конкретно в материята на вещното и облигационното право. Направеният критичен анализ на относимата нормативна уредба и аргументираните научни изводи на автора позволяват да приемем, че е налице сериозно обогатяване на теорията по облигационно право.

Разглежданото съчинение е посветено на изключително актуална за последните години проблематика, която се радва на постоянна нормотворческа интервенция /на различни равнища!/, повишено внимание от страна на съдебната практика /обективно обусловено!/ и съвсем естествен теоретичен интерес. Книгата се състои от въведение, две глави и заключение. Накрая има списък на използваната литература, включваща български и чуждестранни заглавия.

Първа глава е систематично разделена на три параграфа.

Изложението в първия параграф е посветено на договори, с различно наименование, но с един и същи предмет – извършване на строително-монтажни работи. Разгледани са договора за изработка с предмет изпълнение на стойтелни работи, договора за изпълнение на строеж и договора за строителство. Направен е критичен анализ на нормативното разноезичие и добросъвестно е извършена отличителна характеристика. Аргументирано е предпочитание към утвърденото понятие „Договор за изпълнение на строителни работи” и е препоръчано легалното му възприемане. С добросъвестна уговорка авторът ползва в изложението понятието „договор за строителство”.

Тъй като строителната дейност е свързана със значителни ресурси логично в изложението е разгледан въпроса за риска при невиновната невъзможност за изпълнение на строителните работи. Авторът отчита, че в случая важат правилата по ЗЗД относно договора за изработка. Направено е *ad hoc* уместно сравнение с уредбата по ФИДИК.

По въпроса за формата на договора за строителство авторът добросъвестно отбелязва изразените в литературата становища и предлага свое аргументирано виждане, че това е „консенсуален договор, но е формален в предвидените от закона случаи..в хипотезата на чл.163, ал.1 от ЗУТ”. Приведена и критично анализирана е казуална съдебна практика в тази връзка /с.38-39/.

Параграф втори е посветен на договорните правоотношения на възложителя с останалите участници в строителството и с трети лица.

Тук са анализирани съществени въпроси относно правния статут на възложителя, останали нормативно неуредени. Въз основа на анализа на чл.161, ал.1 от ЗУТ колежата Попова основателно отбелязва, че възложителят е лицето, комуто принадлежи инициативата за започване на строителството. А за успешното изпълнение на строителните работи възложителят трябва да сключи поредица от договори: договори с участниците в строителния процес, както и с трети лица, които са предмет на систематично изследване. По интересния въпрос дали носителят на

вещно право на ползване може да бъде възложител по смисъла на чл.161, ал.1 от ЗУТ авторът предлага свое аргументирано виждане – с.66.

По-нататък са разгледани последователно основните права и задължения на възложителя при изпълнение на строителството.

Параграф трети от Първа глава е посветен на актуалната проблематика на предварителния договор за продажба на бъдещ невижим имот и договор за строителство, както и на предварителния договор за учредяване право на строеж и договор за проектиране.

Отново добросъвестно и прецизно са отчетени изразените в теорията и практиката различни становища относно характера на предварителния договор за продажба, съчетан с договор за строителство. Аргументирано е виждане, което следва да бъде споделено, именно че в случая е налице „комбиниран” договор /договор за строителство и предварителен договор за продажба на бъдеща вещ!/.

Като е отчела критично изразените в теорията различни виждания относно изпълнението на задължението на строителя-изпълнител за прехвърляне правото на собственост върху изградения имот (престация за dare), авторът ясно очертава важното практическо значение и роля на предварителния договор в тази насока.

Достойнство на оценявания труд представлява изложението относно интересната, но практически екзотична хипотеза на едностранния предварителен договор.

Втора глава се състои систематично от пет параграфа.

Изложението по параграф четвърти е посветено на отговорността на проектанта по договора за проектиране. Заслужава да бъде споделен авторският извод, че балансът на интереси между възложител, проектант и строител е изключително важен при изпълнението на строителните работи.

Параграф пети е посветен на изключително актуалната проблематика относно отговорността на строителя и включва обстоен анализ на чл.163, ал.2 и ал.3 от ЗУТ. Заслужава да бъде споделен аргументирания авторски извод, че „отговорността по чл.163, ал.3 от ЗУТ не следва да се разглежда само като отговорност, настъпила в резултат на неизпълнение на договора за строителство, сключен между строите и възложител, защото тя съдържа и белезите, характерни за деликтната отговорност”. Аргументирано е виждане, че тази отговорност следва да се разглежда комплексно. А оттук следва да бъде споделено обоснованото авторско виждане, че по смисъла на чл.163, ал.3 от ЗУТ подлежат а обезщетение както имуществените, така и неимуществените вреди.

Несъмнено достойнство на оценявания труд представлява анализът на актуалната проблематика относно гаранционната отговорност за изпълнени строителни и монтажни работи, съоръжения и строителни обекти: нормативни предпоставки, хипотеза на договорно установяване. Разгледани са проблемите по реализиране на гаранционната отговорност и

е установена липсата на уреба в тази насока. Успешен и ползотворен анализ е направен и на договорните отношения между консултанта и възложителя.

Може да бъдат споделени авторските доводи и извод, че строителният надзор, който е предоставен на консултанта, би следвало да бъде „възстановен в правомощията” и упражняван от държавата.

Достойнство на оценявания труд е ползвания сравнителноправен подход /направени са сравнения с относимата нормативна уреба по руското и германското право/, съпътстващия критичен анализ на относима казуална и тълкувателна съдебна практика.

Критични бележки и препоръки

Към оценявания труд биха могли да бъдат отправени някои критични бележки от стилистично естество. На места има допуснати повторения /напр. с.20 и с.89/. Не би могло да бъде споделено застъпеното от автора вижане, че чл.19, ал.3 от ЗЗД няма императивен характер.

Тези бележки, обаче, не омаловажават научните достойнства на оценявания труд, който отговаря на всички изисквания на автора да бъде присъдена академичната длъжност „доцент” по гражданско и семейно право.

Заключение

В заключение убедено давам положителна оценка на научно-преподавателските качества на кандидата гл.ас. д-р Солунка Новкова Попова и препоръчвам на почитаемото научно жури да я класира и да предложи на Факултетния съвет на Правно-историческия факултет при ЮЗУ “Неофит Рилски“ да избере същата на академичната длъжност “доцент“ по научно направление 3.6 право /гражданско и семейно право/ със законните последици.

20.11.2012 г.

Гр. София

доц. д-р Кремен Маринов

Член на научното жури